

BURO WAALBRUG
T.a.v. dhr. J. Langbroek
Schoenmaker 10
6641 SZ Beuningen

Datum 20 februari 2020
Kenmerk BE/2020/027/v2
Uw kenmerk Email d.d. 16 januari 2020
Auteur(s) C.J. Blom
Collegiale toets T.W.D. Schrader

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg

t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Quickscan Wet natuurbescherming Maurikstraat 1 te Tiel

Aan de Maurikstraat 1 te Tiel is een voormalige basisschool van de Rotondaschool gesitueerd. Het gebouw heeft geen specifieke gebruiksfunctie meer en wordt in het kader van leegstandsbeheer tijdelijk bewoond. De Marokkaanse gemeenschap in Tiel wil een Islamitisch Cultureel Centrum met moskee vestigen op de locatie. De bestaande El Hassani moskee aan de Tielerwaardlaan te Tiel-West biedt te weinig ruimte voor beoogde activiteiten (Beckers, 2019). Ten aanzien van de beoogde nieuwbouw dient de huidige bebouwing en inrichting te worden verwijderd. Het bestemmingsplan is momenteel 'maatschappelijk', het beoogde gebruik valt ook onder deze definitie (Bestemmingsplan Tiel West, 2015). Onder andere de beoogde maatvoering (bouwhoogte +4m, zie figuur 3) zijn echter wel strijdig met het bestemmingsplan.

De beoogde herontwikkeling van de planlocatie heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna, houtopstanden en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna, houtopstanden en gebieden alsmede de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

Buro Waalbrug begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna aan de hand hiervan te toetsen of de beoogde ontwikkeling leidt tot overtreding van vigerend beleid en natuurwetgeving.

Onderzoeksdoelen

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

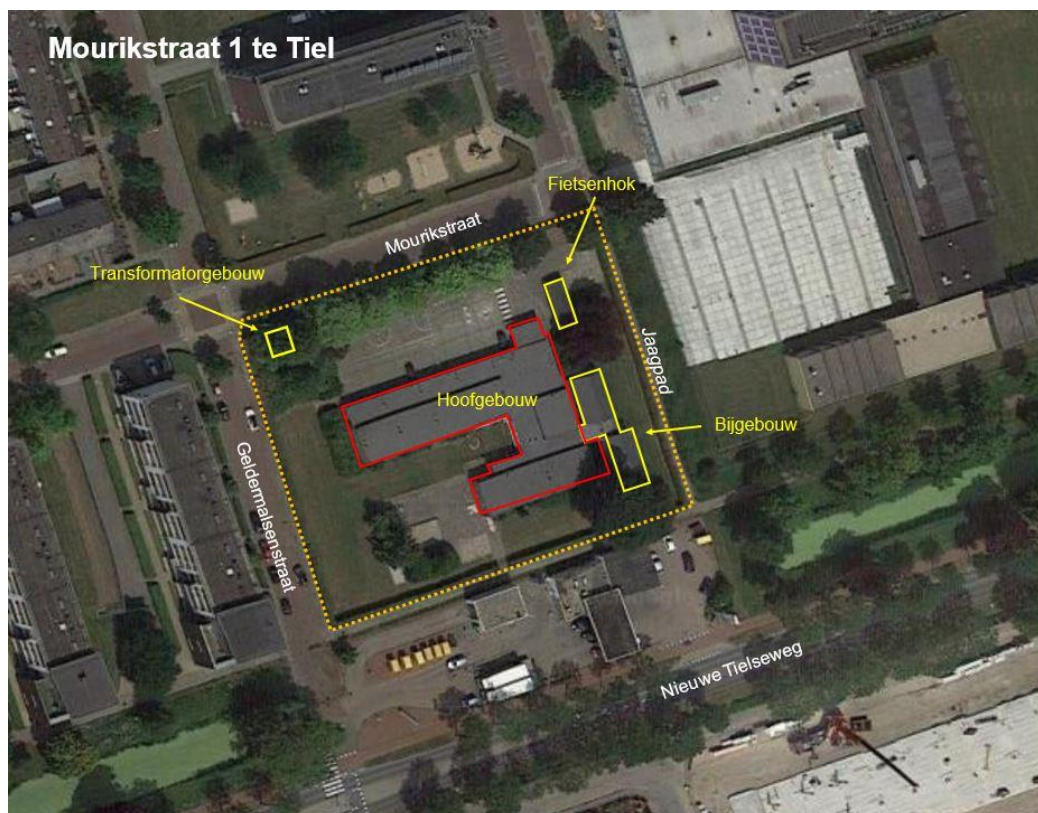
- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (art. 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Gelderland?

- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming te worden genomen, en zo ja, welke?

Planlocatie

De planlocatie is in gebruik geweest als basisschool. Op de locatie is een geschakeld gebouw van één bouwlaag gesitueerd. De muren zijn gemetseld en hebben een luchtspouw, het is onbekend of deze is (na)geïsoleerd. Het dak van het voormalige schoolgebouw is plat en bestaat uit een bitumen afwerking met een aluminium lijst, langs de dakranden is sprake van trespa boeiboorden. Aan de oostzijde van het gebouw staat een houten bijgebouw welke thans in gebruik is als tijdelijke woonruimte. Het bijgebouw heeft een zadeldak met dakplaten (dakpanprofiel). Bij de ingang van het schoolplein staat een fietsenhok, een stalen frame met houten zijwanden en golfplaten. Het terrein is deels verhard met betontegels en deels ingericht als gazon met groenperken. De gehele planlocatie is afgebakend met een hekwerk en omzoomd door een haag en/of opgaand groen in de vorm van bomen en struiken. Op het voormalige schoolplein zijn nog enkele speelelementen aanwezig. De sporen van leegstand en het in ongebruik zijn van het schoolplein zijn zichtbaar. Er is in enige mate sprake van verruiging, op sommige plaatsen ligt zwerfval en uitwerpselen van huisdieren. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door faciliteiten en activiteiten die behoren bij een woon- /werkwijk rondom het oude centrum van Tiel. Hierbij valt onder andere te denken aan: appartementcomplexen, winkelcentra, kantoorgebouwen, speeltuinen, scholengemeenschappen, maatschappelijke voorzieningen, brandstofstation, stedelijke infrastructuur et cetera.

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Maurikstraat 1 te Tiel (bron afbeelding: GoogleMaps.nl).

Figuur 2 Impressie van de bebouwing op de planlocatie, welke bestaat uit hoofdgebouw (boven), houten bijgebouw (linksonder) en fietsenhok (rechtsonder). Het transformatorhuisje is niet afgebeeld.

Funcieverandering en effecten

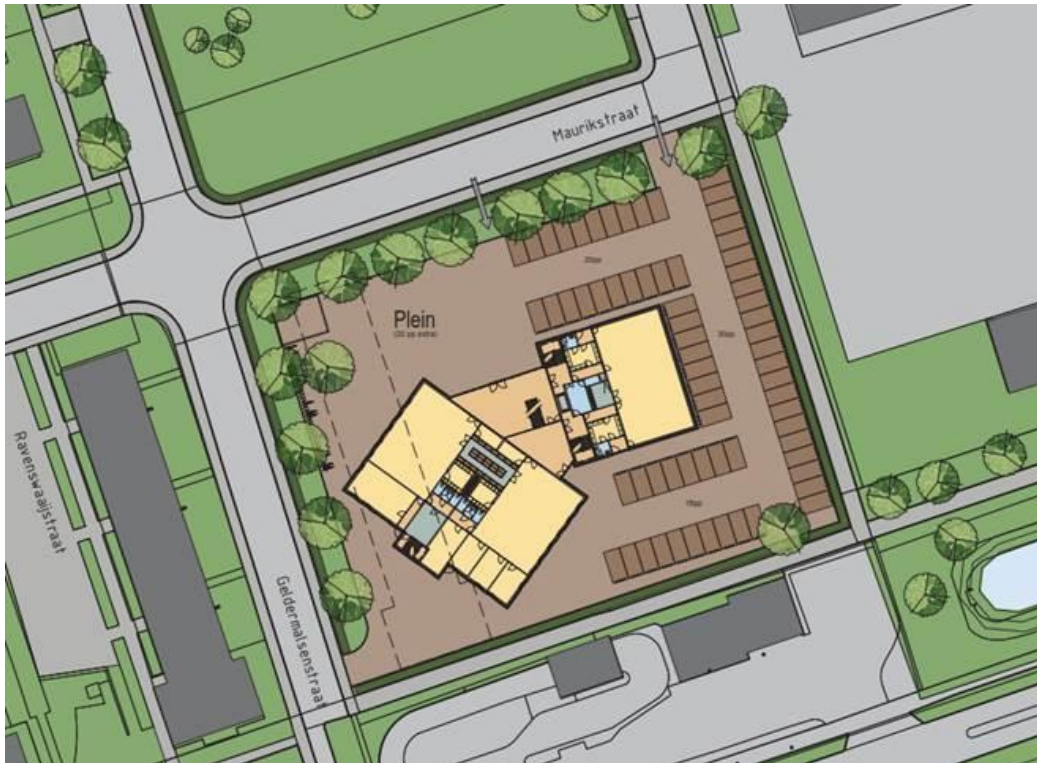
De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. De beoogde ingreep betreft het verwijderen van de huidige opstallen en terreininrichting alsmede het realiseren van een Islamitisch Cultureel Centrum (figuur 3). Het transformatorhuisje blijft behouden en wordt verder niet besproken in deze beoordeling. Hieronder volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- Verwijderen bestaande bebouwing
- Verwijderen bestaande terreininrichting en groen
- Bouwrijpmaken braakliggende perceel
- Bouw Islamitisch Cultureel Centrum
- Herinrichting buitenruimte

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Figuur 3 Impressie van het beoogd Islamitisch Cultureel Centrum door Theo Verburg Architecten (bron: Eulen, 2019).

Figuur 4 Plattegrond van het beoogd Islamitisch Cultureel Centrum (aangeleverd door Buro Waalbrug).

Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek is het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 23 januari 2020 door ing. C.J. Blom. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 8/8 bewolkt, 4° Celsius en windkracht 0-1 (Bft).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zijn drie voormalige wetten; de Flora- en faunawet samen met de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998, vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Bevoegdheden zijn met het ingaan van deze wet overgedragen van het rijk naar de provincie.

Algemene zorgplicht

In de Algemene zorgplicht (art. 1.11) wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moet worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

(a) Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten (art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) en Andere soorten (art. 3.10). Hierin worden ook rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Bij negatieve effecten op soorten in de specifieke soortenbescherming geldt een ontheffingsplicht.

Van de verboden als bedoeld in Andere soorten art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen voor bepaalde soorten. In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

(b) Gebiedsbescherming

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming genieten. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. In deze gebieden mogen in principe geen werkzaamheden binnen de grenzen uitgevoerd worden. Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist en binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt het 'nee, tenzij'-principe. In bepaalde gevallen dient er natuurcompensatie uitgevoerd te worden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland

geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden geldt een ontheffingsplicht.

(c) Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden. Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft (Wet nb, art. 4.1, lid a en b):

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt per definitie vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

De inrichting van de planlocatie bestaat uit bebouwing, terreinverharding, gazon, groenperken, hagen en (solitaire) bomen. Tot voor kort is het terrein intensief gebruikt (o.a. spelende kinderen) en onderhouden ten behoeve van de functie als basisschool en schoolplein. Momenteel is sprake van leegstandsbeheer en enige verruiging. De hagen, groenperken en (solitaire) bomen betreffen allen aangeplante, deel inheems en deels gedomesticeerde, soorten. Ter indicatie zijn onder andere de volgende soorten aangetroffen: grove den, appelboom, gewone vlier, gewone braam, conifeer, gewone es en liguster. In de groenperken en ook daarbuiten als gevolg van achterstallig onderhoud zijn enkele algemene soorten aangetroffen. Het betreft onder andere: Engels raaigras, ooievaarsbek, madelief en klein kruiskruid.

In de omgeving van de planlocatie is de aanwezigheid bekend van de kartuizer anjer (NDFF, 2010-2020). De kartuizer anjer is een zeldzame vaatplant in Nederland. De soort staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond en wordt derhalve aangetroffen in schrale- en kalkgraslanden, in bosschages langs bermen en dijken en op leestenhellingen en zandsteenrotsen (Floron). De biotoopvoorkeur betreft kalkgraslanden. De omstandigheden op de planlocatie (voedselrijk, relatief nat, grotendeels beschaduw, intensief onderhoud, stedelijk gebied etc.) zijn ongeschikt voor de kartuizer anjer. Het is derhalve uitgesloten dat de soort een groeiplaats heeft op de planlocatie.

De beoogde sloop en nieuwbouw leiden niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie op de planlocatie. Als gevolg van een toename in stikstofdepositie kunnen mogelijk planten of vegetatietypen in Natura2000 gebieden effecten ondervinden van de beoogde ontwikkeling. Deze (eventuele) effecten worden behandeld bij het onderdeel gebiedsbescherming. Beschermde planten stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun milieu, zoals kalkhoudende schrale grond, of stikstofarme blauwe graslanden. Het plangebied bestaat uit voormalige basisschoollocatie in stedelijk gebied. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van de planlocatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten (anders dan de kartuizer anjer) wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek, waarmee negatieve effecten als gevolg van de beoogde sloop en ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust- en voortplantingsmogelijkheden aanwezig zijn. Om te beoordelen in hoeverre de planlocatie relevant is voor zoogdieren dient vooral ook inrichting en de ligging ten opzichte van de directe omgeving te worden beoordeeld. De omgeving van de planlocatie is in hoge mate verstedend en wordt intensief gebruikt, er zijn veel menselijke activiteiten (figuur 5). Tussen de bebouwing is sprake van openbare groenstroken die hoofdzakelijk bestaan uit raaigras met algemene kruiden en solitaire bomen of bomenrijen. Langs de Nieuwe Tielseweg is sprake van een watergang met steile oevers, een matige waterkwaliteit en nauwelijks tot geen begroeiing. Langs de Nieuwe Tielseweg en de Teisterbantlaan zijn aan weerszijden bomen gesitueerd en is er derhalve sprake van laanvorming. De openbare ruimte wordt intensief gebruikt ten behoeve van wonen, werken, spelen, verkeer, verblijven, houden (en uitlaten van) huisdieren et cetera.

Figuur 5 De omgeving van de planlocatie is slechts geschikt voor algemeen voorkomende zoogdieren (bron afbeelding: GoogleMaps.nl).

De planlocatie is in vergelijking met de directe omgeving relatief structuurrijk. De gehele locatie is omzoomd door een haag/groenstructuur en op de planlocatie is sprake van twee braamstruwelen en enkele kleine groenperken (zie eventueel bijlage 1).

In de omgeving van de planlocatie (binnen een straal van 2-3km) zijn gevalideerde waarnemingen bekend van bever, bunzing, das en wezel (NDFF, 2010-2020). Daarnaast kan worden aangenomen dat algemeen voorkomende soorten in de directe omgeving voorkomen, dit zijn onder andere: egel, gewone bosspitsmuis, huismuis, huisspitsmuis, konijn, mol, rosse woelmuis, veldmuis, woelrat. Voor de bever, bunzing, das en wezel geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. De aanwezigheid van bever en das kunnen op basis van ligging van de planlocatie, habitatpreferentie en leefmogelijkheden van de soorten op voorhand worden uitgesloten.

De bunzing heeft afhankelijk van het voedselaanbod een leefgebied van 8-1.000 hectare. Het optimale habitat bestaat uit een kleinschalig landschap met voldoende water en schuilmogelijkheden in de buurt. De bunzing heeft een verblijfplaats in oude hollen van o.a. konijn of vos, graaft zelf een hol of kruipt weg in hooi- en stobalen. Het dieet van de bunzing is gevarieerd, allerhande kleine zoogdieren, vogels, eieren, kikkers en fruit wordt gegeten. Aanwezigheid van de bunzing kan overigens op basis van een aantal typische vraatsporen worden vastgesteld. De wezel leeft bij voorkeur in open, droog natuur- en cultuurlandschap. De grootte van de leefgebieden van het mannetje varieert van 1 tot 25 hectare en van het vrouwtje 1-7 hectare. De wezel leeft hoofdzakelijk van muizen maar eet ook andere kleine zoogdieren, eieren en kikkers. Wezels verblijven graag in dekking (boschages, houtstapels en heggen) en maakt gebruik van houtstapels, dichte houtstructuren en oude hollen van o.a. muizen en ratten als verblijfplaats.

Op de planlocatie is sprake van twee braamstruwelen en een haag langs de grenzen. Het overige deel is ingericht als verharding en gazon. Er is derhalve slechts zeer beperkt leefgebied aanwezig voor bunzing en wezel. Dit geldt eveneens voor de directe omgeving van de planlocatie welke eerder is besproken. Langs de gehele haag rondom de planlocatie is sprake van voetpaden. Deze voetpaden worden door wandelaars, kinderen en anderen gebruikt. Tevens worden langs deze haag maar ook op het terrein (door één van de bewoners) regelmatig honden uit gelaten. Daarnaast is het niet onwaarschijnlijk dat er regelmatig katten rondzwerven op het terrein. Alhoewel er op het terrein zelf in eerste instantie geschikte elementen aanwezig zijn voor bunzing en wezel kan echter worden geconcludeerd dat deze soorten aannemelijk geen gebruik maken van de locatie omdat er: (a) sprake is van een te klein 'geschikt' leefgebied i.r.t. met de directe omgeving, (b) er derhalve slechts een beperkt voedselaanbod is, (c) geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn, (d) sprake is van verstoring door mensen en huisdieren en (e) aannemelijk sprake is van concurrentie met huiskatten.

Voor de overige grondgebonden zoogdiersoorten die op de planlocatie (kunnen) voorkomen geldt dat er: (a) sprake is van vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen / asbestsanering (zie tevens tabel 1), (b) dat de werkzaamheden geen significant negatief effect hebben op de vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede functioneel leefgebied van deze soorten en (c) er geen sprake is van een beschermde status (bijv. bruine rat en huismuis). Mits rekening gehouden wordt met de algemene Zorgplicht is er geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van grondgebonden zoogdiersoorten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). In de omgeving is het voorkomen bekend van onder andere: franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (Broekhuizen et al., 2016; Limpens et al., 1997; NDFF, 2010-2020). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen beschermd. Een aantal vleermuissoorten gebruikt gebouwen als verblijfplaats. De verblijfplaats kan zich bevinden in de spouw, onder daklijsten, in ruimtes achter de gevel, op zolders enzovoorts. Afhankelijk van de soort is een spleet van 1-2 cm al voldoende om vleermuizen toegang te verschaffen tot deze verblijfplaatsen.

De verblijfplaats van vleermuizen moet afhankelijk van het type (kraam-, zomer, paar- en/of winterverblijfplaats) voldoen aan bepaalde condities. Dit betreffen bijvoorbeeld: stabiele temperatuur, geen tocht/luchtstroom, donkerte, stabiele luchtvochtigheid, goede aanvliegbareheid en nihil predatierisico.

De gevels en de dakranden van de bebouwing zijn volledig geïnspecteerd op de aanwezigheid van geschikte toegangen voor vleermuizen. Op diverse plaatsen is sprake van open stootvoegen, kierende daklijsten, kapotte dakafwerking en open ventilatieopeningen. In figuur 6 is een impressie weergegeven van de potentie van het schoolgebouw voor gebouwbewonende vleermuizen.

Figuur 6 Potentiele invliegopeningen voor vleermuizen in het schoolgebouw.

De vleermuissoorten die mogelijk gebruik maken van het schoolgebouw betreffen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het gebouw biedt (potentieel) geschikte kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor deze soorten. De aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats wordt niet aannemelijk geacht. Een massawinterverblijfplaats fungeert als verblijfplaats van grote aantallen vleermuizen gedurende een langere periode waarbij de temperatuur onder het vriespunt ligt. De omstandigheden in de verblijfplaats moeten stabiel zijn, indien bijvoorbeeld de buitentemperatuur daalt moeten vleermuizen dieper in het gebouw kunnen kruipen. Massawinterverblijfplaatsen worden vaak gevonden in grote gebouwen met veel bouwmassa zoals forten, flatgebouwen en kerken. Ten aanzien van gewone grootoorvleermuis wordt de aanwezigheid niet aannemelijk geacht aangezien de soort gebruikt maakt van (grotere) open ruimtes als verblijfplaats om daar te hangen. Daarnaast foereert de soort ook vaak in overdekte (kap)schuren en stallen welke niet in de directe omgeving aanwezig zijn. Dit geldt eveneens voor de watervleermuis, deze soort maakt grotendeels gebruik van bomen en soms van gebouwen als verblijfplaats. De soort wordt vrijwel altijd aangetroffen in halfopen tot gesloten, waterrijk en bosrijk landschap. Van zowel de gewone grootoorvleermuis als de watervleermuis wordt de aanwezigheid niet verwacht.

De bomen op en rond de planlocatie zijn visueel geïnspecteerd op de geschiktheid als verblijfplaats. Hierbij is gelet op de aanwezigheid van (oude) spechtenholten, oude ingerotte of ingescheurde takbreuken, scheuren, loszittend schors en dergelijke. Aangezien de bomen ten tijde van het veldbezoek nog geen blad hadden kon de stam en gesteltakken goed worden geïnspecteerd. In geen van de bomen zijn geschikte holtes of andere openingen geconstateerd die mogelijk zouden kunnen fungeren als verblijfplaats. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen in de bomen is derhalve uitgesloten.

In de luwte van opgaande vegetatie of bebouwing kunnen vliegbewegingen en foerageeractiviteiten van vleermuizen plaatsvinden. Vleermuizen jagen op insecten waarbij ze opportunistisch gebruik maken van een groot netwerk aan jachtgebieden. De omvang en het gebruik van een gebied alsmede de jachttechniek en prooien verschillen per soort. Gedurende het foerageren verspreiden vleermuizen zich diffuus over het landschap waarbij veelal gebruik wordt gemaakt van bosranden, bomenlanen, oeverzones of andere structuurrijke zones. Bomenrijen of groenstructuren die gebruikt worden als verbinding tussen de verblijfplaats en foerageergebieden moeten worden gedefinieerd als essentieel en zijn beschermd. In het schoolgebouw zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De groene inrichting van de planlocatie kunnen vleermuizen gebruiken als foerageergebied en als verbindingen naar andere delen van het territorium. Voor de potentieel aanwezige soorten op de planlocatie heeft het groen een specifieke functie. Voor vleermuizen die elders in Tiel of omgeving een verblijfplaats hebben heeft het groen aannemelijk geen specifieke betekenis omdat de bomen langs de Nieuwe Tielseweg en de Teisterbantlaan als route kunnen en zullen worden gebruikt (figuur 5). Tijdens de werkzaamheden kunnen echter wel negatieve effecten optreden voor passerende en jagende vleermuizen in de directe omgeving als gevolg van lichtgebruik. Vleermuizen kunnen verblind en daardoor gedesoriënteerd raken als gevolg van felle verlichting. Sterk verlichte locaties worden gemeden door vleermuizen. Tijdens de ontwikkeling dient, als in de schermperiode of donkerte gewerkt wordt, derhalve vleermuisvriendelijke verlichting te worden toegepast. Dit wordt overigens ook geadviseerd voor de gebruikssituatie.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de winterperiode zijn deze soorten niet actief en is het logisch dat er geen activiteit kan worden waargenomen. Amfibieën leven in zowel een aquatisch (m.n. lente/zomer) als een terrestrisch (m.n. herfst/winter) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Op de planlocatie is geen oppervlakte water aanwezig. Het dichtstbijzijnde en in de directe omgeving enige oppervlaktewater betreft de sloot die parallel is gelegen aan de Nieuwe Tielseweg. Deze watergang heeft steile oevers, nauwelijks begroeiing, wordt frequent geschoond (beheer in stedelijk gebied) en heeft een matige tot slechte waterkwaliteit (voedselrijk/eutroof, diverse elementen als gevolg van afspoeling omliggende infrastructuur en zwerfafval).

Op grotere afstand (> 2,5 km) zijn gevalideerde waarnemingen bekend van heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (NDFF, 2010-2020). Deze soorten stellen allen specifieke eisen aan het voortplantingswater en leefgebied die op en nabij de planlocatie niet of hoogstens in zeer beperkte mate aanwezig zijn. Als gevolg van de sloop- en bouwwerkzaamheden kan te zijner tijd wel geschikt leefgebied ontstaan voor de rugstreeppad. Echter gelet op de omvang van de ingrepen, de beperkte omvang van de locatie, de tijdelijkheid van de geschikte situatie, de fysieke barrières (stedelijke omgeving) en de afstand waarop de soort is aangetroffen worden het aannemelijk geacht dat de soort de planlocatie niet zal gaan gebruiken als leefgebied.

De watergang langs de Nieuwe Tielseweg en daarmee de begroeiing en inrichting op de planlocatie zijn in enige mate geschikt voor opportunistische en tolerante soorten zoals gewone pad en bastaard kikker. Deze soorten vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie *Wet natuurbescherming*). Negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen zijn uitgesloten. Tenslotte kan worden gesteld dat de sloop slechts betrekking heeft op de schuur en een klein deel van het terrein. De potentieel geschikte verblijfplaatsen en foerageergebied worden hierbij niet aangetast.

Vissen

In het plangebied en binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkelingen bevindt zich geen oppervlaktewater. In de omgeving van de planlocatie is het voorkomen van grote modderkruiper bekend (NDFF 2010-2020). De watergang langs de Nieuwe Tielseweg is geen geschikt leefgebied voor de soort (o.a. hoge concentratie (natuur)vreemde stoffen, geen verlandingssituatie en ondergedoken waterplanten, overgangszone t.b.v. opgroei larven, predatie door reigers en andere vissen etc.). De werkzaamheden op de planlocatie sorteren overigens tevens geen effect op deze watergang (trillingen, waterpeilverandering of vervuiling). Effecten op (beschermde) vissen zijn per definitie uitgesloten.

Insecten, libellen en andere ongewervelden

Op de planlocatie is slechts algemene en gedomesticeerde vegetatie aangetroffen. De inrichting van de locatie is monotoon, geen reliëf, gazon, hoge mate van verstening en er ontbreekt oppervlaktewater. De in Nederland beschermde ongewervelden stellen specifieke eisen aan het leefgebied. Dit betreffen onder andere specifieke waardplanten, oud hout of zure vennetjes. De omstandigheden op de planlocatie zijn dusdanig algemeen dat geen specifiek habitat of onderdelen hiervan kunnen worden onderscheiden voor beschermde ongewervelden.

In de ruimere omgeving (ca. 3km) zijn gevalideerde waarnemingen van rivierrombout bekend (NDFF, 2010-2020). De rivierrombout is een libel die sterk gebonden is aan oppervlaktewater en dan wel rivieren. De soort leeft in stroomluwe delen van de rivier en in ruigtevegetaties nabij de rivier. De planlocatie heeft derhalve geen betekenis voor de soort.

Effecten op beschermde ongewervelden zijn uitgesloten aangezien relevant leefgebied ontbreekt.

Vogels

In het plangebied en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en/of rustende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen: zilvermeeuw, huismus, kauw, koolmees, merel en zwarte kraai. Er zijn geen oude nesten of nesten in aanbouw aangetroffen.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Behoudens waarnemingen van huismus zijn gedurende het veldbezoek geen nesten en/of sporen als braakballen, plukplaatsen, horsten, holen of uitwerpselen aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermd leefgebied en/of nestlocatie.

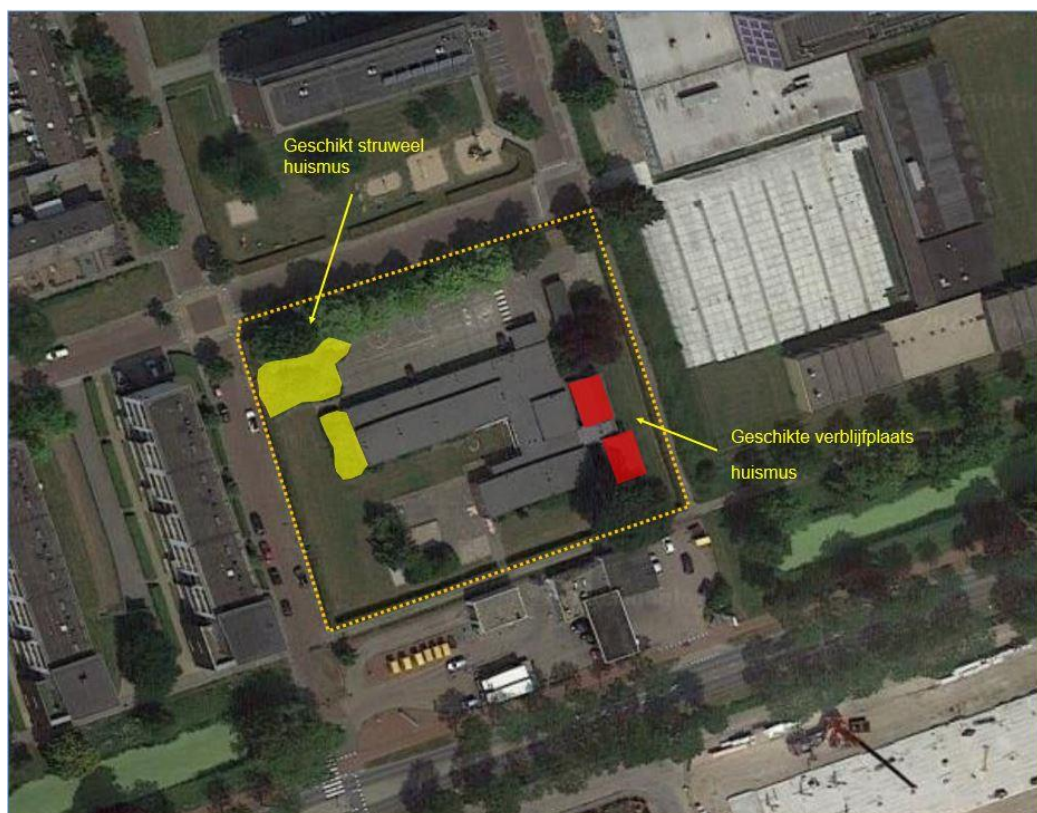
De huismus broedt vrijwel altijd bij menselijke bebouwing, en bouwt zijn nesten onder dakpannen, onder golfplaten, kieren/gaten in de muur en in spantconstructies. Vanuit de nestlocatie en/of vanaf een uitzichtpunt moet de huismus zijn omgeving kunnen zien. Hierbij moet er in de directe omgeving continu voedsel te vinden zijn in de vorm van zaden van grassen en onkruiden en larven van insecten. Daarnaast moet er beschutting nabij de foerageerlocaties, voldoende jaarrond groene planten, plaatsen met stof en grind voor stofbaden en water voor waterbaden aanwezig zijn (BIJ12 kennisdocument Huismus, 2017). De houten bijgebouwen hebben een zadeldak met golfplaten dakplaten en een goot. Voor zo ver optisch beoordeeld kon worden is de ruimte tussen het dakvlak en de dakplaten toegankelijk voor huismus. Op de westzijde van het perceel zijn braamstruwelen aanwezig die bij uitstek geschikt zijn als foerageer- en schuilplek van huismussen. Gedurende het veldbezoek is hier een cluster van ca. 15-20 huismussen waargenomen. Op de planlocatie zijn verder plekken voor stofbaden en diverse voedselbronnen aanwezig. Geschikt oppervlakte water is niet aanwezig. De soort kan ook gebruik maken van water in goten, op platte daken of drinkbakken en vijvers in tuinen in de omgeving. Middels aanvullend onderzoek dient te worden vastgesteld of huismus gebruik maakt van de houten bijgebouwen als nestlocatie en/of de groenstructuren op de locatie derhalve als functioneel leefgebied aangemerkt kunnen worden.

De gierzwaluw leeft evenals de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens als koloniebroeder in gevels en onder (pannen)daken. Een vereiste voor broedmogelijkheid is dat het hoger ligt dan 3 m (de uitbouw is nauwelijks hoger dan 3 meter en er zijn geen geschikte invliegopeningen aanwezig). Gierzwaluwen kunnen namelijk niet op eigen kracht opstijgen en moeten zich voor het eerste deel van hun vlucht laten vallen om snelheid te vergaren (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). De soort is een koloniebroeder en is derhalve vaak te vinden in woonwijken waar broedgelegenheid is in meerdere gebouwen. In het gebouw op de planlocatie

zijn geen geschikte (potentiele) nestlocaties voor de gierzwaluw aanwezig. Gierzwaluwen jagen op insecten in diverse luchtlagen. De inrichting van een gebied heeft impact hierop als deze veel of weinig insecten produceert. De planlocatie heeft in relatie tot het beschikbare voedselaanbod voor gierzwaluw geen essentiële functie.

Figuur 7 Braamstruweel waar huismus in is waargenomen aan de westzijde van het schoolgebouw

Figuur 8 Geschikt struweel en potentiële nestgelegenheid voor huismus.

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode of in bijzondere gevallen)

Tijdens het veldbezoek zijn geen oude nesten aangetroffen van algemene broedvogels. De hagen, struiken en bomen bieden voor algemene stad- en tuinvogels zoals merel, houtduif, Turkse tortel, winterkoning, ekster en lijster geschikt nestgelegenheid. Daarnaast is er voldoende rust-, schuil- en foerageergelegenheid voor deze soorten. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie (zekerheidshalve) voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Houtopstanden

Het kappen van bomen en struiken kan melding- of vergunningplichtig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen is niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Nb omdat het houtopstanden binnen de vastgestelde grenzen van de bebouwde kom en op erven of in tuinen betreft (Wet nb, art. 4.1, lid a en b; tabel 2 deze rapportage).

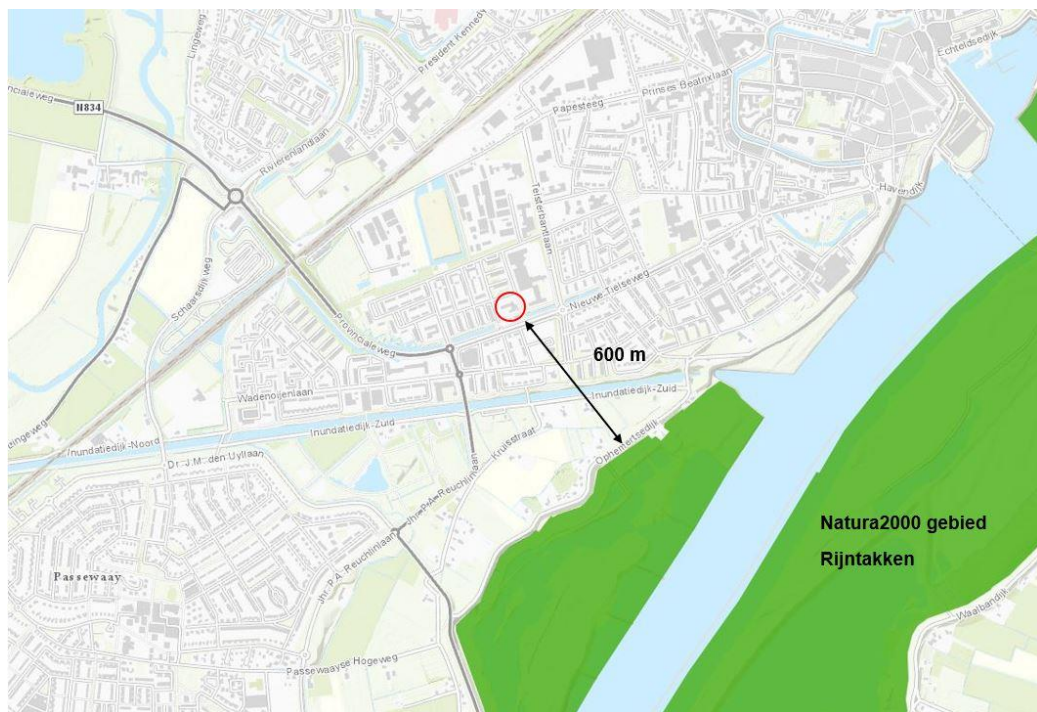
Het beleid ten aanzien van houtopstanden in de gemeente Tiel is opgenomen in de Bomenverordening Tiel (2014). Alvorens ingrepen aan houtopstanden worden verricht dient te worden geraadpleegd of sprake is van een vergunningplicht.

Gebiedsbescherming

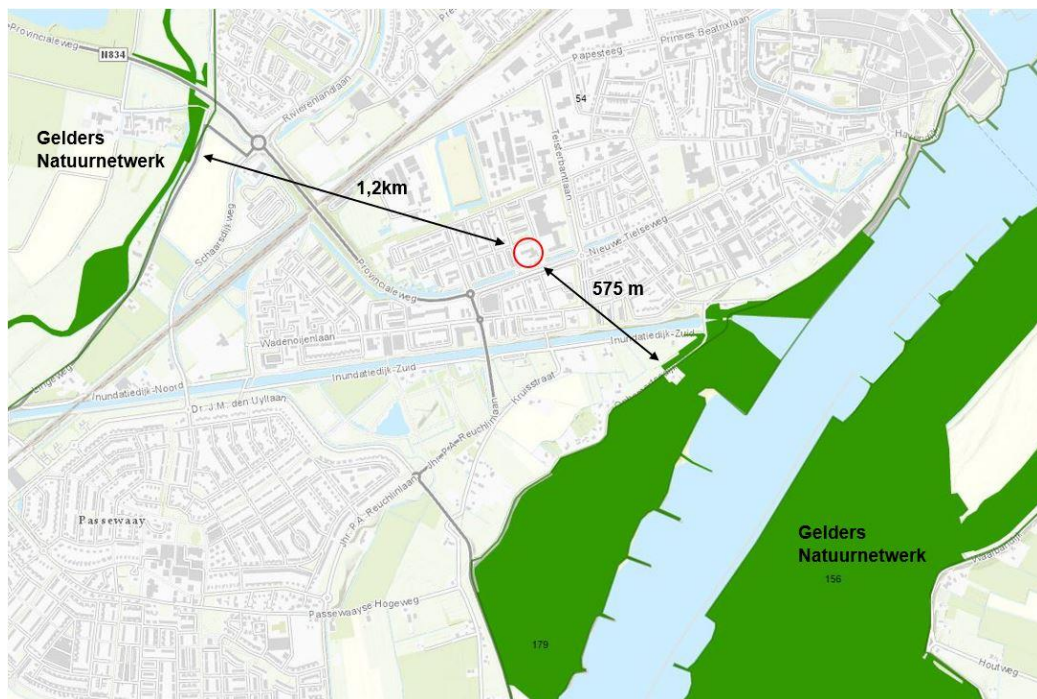
De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende Natura 2000, Gelders natuurnetwerk en/of de Groene ontwikkelingszone. Op een afstand van 600m ligt het Natura2000 gebied Rijntakken (figuur 9). De planlocatie ligt op een afstand van 575m tot het Gelders Natuurnetwerk (figuur 10). Op een afstand van 475m is de Groene Ontwikkelingszone gelegen (figuur 11).

De beoogde ontwikkeling betreft het verwijderen van alle bestaande bebouwing, terreininrichting en groen alsmede de bouw van een Islamitisch Cultureel Centrum en het gebruik hiervan. De locatie ligt te midden van een woonwijk in Tiel. Tussen het Natura2000 gebied Rijntakken en de planlocatie zijn diverse type bebouwing en de Waalbandijk gelegen. De sloop-, bouw- en gebruiksactiviteiten leiden derhalve aannemelijk niet tot optische- en geluidsverstoring of verstoring als gevolg van trillingen of plaatselijke ontwatering en dergelijk. De sloop- en bouwwerkzaamheden maar ook het gebruik van het Islamitisch Cultureel Centrum leidt mogelijk tot een verhoging in stikstofemissie. Specifieke habitats in Natura2000 gebieden zijn gevoelig voor te hoge stikstofwaarden. In het Natura2000 gebied Rijntakken is onder andere sprake van de volgende habitattypen die gevoelig zijn voor een ongelimiteerde of hoge beschikbaarheid van stikstof: glanshaver en vossenstaarthooilanden, stroomdalgraslanden, vochtige alluviale bossen, en dotterbloemgrasland van veen en klei. Voor veel van deze specifieke habitats in Nederland geldt dat de Kritische Depositie Waarde (KDW) reeds is bereikt of overschreden. Activiteiten die mogelijk leiden tot een verhoging van de stikstofdepositie op deze specifieke habitats dienen hierop te worden getoetst middels het programma AERIUS. Gelet op de aard van de ingrepen en de korte afstand tot een Natura2000 gebied met stikstofgevoelige habitats is een negatief effect op voorhand niet uit te sluiten, een AERIUS berekening is noodzakelijk.

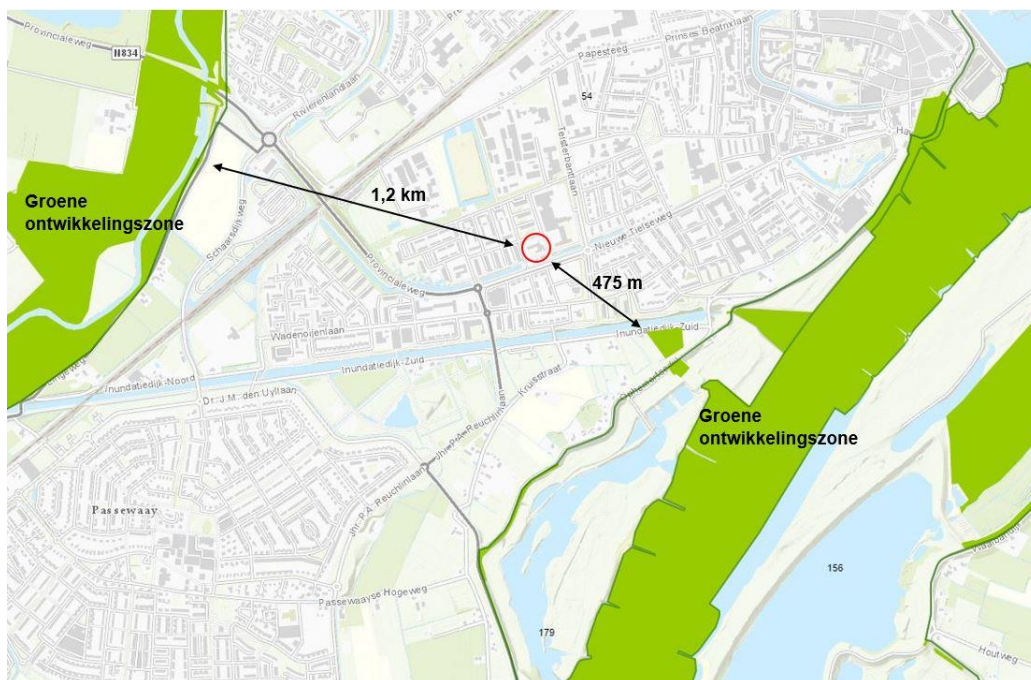
Ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Desondanks worden gelet op de beperkte omvang van de ingreep (saneren van asbest) overigens geen externe effecten verwacht.

Figuur 9 De planlocatie ligt op een afstand van ca. 600m tot het Natura 2000-gebied Rijntakken (bron: gelderland.maps.arcgis.com).

Figuur 10 De planlocatie ligt op een afstand van ca. 575m tot het Gelders Natuurnetwerk (bron: gelderland.maps.arcgis.com).

Figuur 11 De planlocatie ligt op een afstand van ca. 475m tot de Groene Ontwikkelingszone (bron: gelderland.maps.arcgis.com).

Conclusies

Samenvatting

Op het perceel aan de Maurikstraat 1 te Tiel komen mogelijk beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. Het schoolgebouw biedt aan vleermuizen potentieel geschikte verblijfplaatsen. De bijgebouwen bieden aan huismus potentieel geschikte nestlocaties. Indien de school en/of bijgebouwen door vleermuizen en/of huismus worden gebruikt kan ook de beplanting op de planlocatie worden aangemerkt als relevant voor deze soorten. Teneinde de aan- dan wel afwezigheid van deze soorten vast te stellen dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd. Ten aanzien van overige beschermde flora en fauna geldt dat de planlocatie aannemelijk geen essentieel onderdeel is van het leefgebied en/of dat er vrijstelling geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. De houtopstanden op de planlocatie vallen niet onder het regime van de Wet natuurbescherming. Het verwijderen hiervan dient te worden getoetst aan de Bomenverordening Tiel (2014). De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is, met voorbehoud ten aanzien van stikstofdepositie, van externe werking op omliggende Natura2000-gebieden geen sprake. Ten aanzien van stikstofdepositie dient een AERIUS berekening te worden uitgevoerd om te bepalen of er effecten optreden ten aanzien van het Natura2000 gebied Rijntakken.

Tabel 2 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

Legenda	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
- = ongeschikt + = geschikt n (nee) / j (ja)								
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							+	+
Geschikt habitat Habitatrichtlijnsoort	-	-	+	-	-	-		
Geschikt habitat andere soort	-	+		-	-	-		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	n	n	ja ¹	n	n	n	n	ja ¹
Gebiedsbescherming	afstand		effecten		nader onderzoek/ AERIUS			
Natura2000	600m		geen		AERIUS ²			
Natuurnetwerk Nederland	575m		geen		n.v.t.			
Groene Ontwikkelingszone	475m		geen		n.v.t.			
Houtopstanden	aanwezig		kap		melding Wet nb			
Struiken	ja		ja		n.v.t. ³			
Bomen	ja		ja		n.v.t. ³			

¹ Indien huismus en vleermuizen gebruik maken van het schoolgebouw zal bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen van de verbodsbepalingen Wet nb art 3.1, lid 2 en 4 alsmede Wet nb art. 3.5, lid 2 en 4. De voorwaarden betreffen: het onderzoek wordt uitgevoerd conform de meest actuele versie van het Kennisdocument Huismus en het vleermuisprotocol, er is geen andere bevredigende oplossing (reeds een integrale afweging gemaakt door de gemeente Tiel), er is sprake van een wettelijk belang (vleermuizen: er is sprake van een reden van sociale of economische aard, huismus: er zijn belangen vanuit volksgezondheid - klimaatverandering- aan te voeren) en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd).

² Indien blijkt dat de beoogde ontwikkeling leidt tot een te hoge stikstofemissie dienen maatregelen te worden getroffen om deze tot een aanvaardbaar niveau terug te dringen. Deze maatregelen betreffen o.a.: andere planuitvoering, machines met een recente bouwjaar (lage uitstoot), emissieloos of -arm bouwen (o.a. prefab of NoNOx van VolkerWessels) en externe saldering (opkopen stikstofrechten).

³ De houtopstanden op de planlocatie maken geen onderdeel uit van een houtopstand zoals beschreven in de Wet natuurbescherming. Mogelijk gelden er specifieke bepalingen ten aanzien van de beoogde kap, hiertoe dient de Bomenverordening Tiel (2014) te worden gecheckt.

Uitvoerbaarheid

Mits gewerkt wordt conform de voorwaardelijke maatregelen en vervolgstappen leiden de werkzaamheden niet tot de aantasting van beschermde natuurwaarden en/of beschermde gebieden of er dient er een ontheffing te worden aangevraagd en dienen passende maatregelen te worden getroffen (aannemelijk zal deze worden verleend). Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voor deze soorten dienen maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. De aanwezigheid van beschermde soorten (Wet-Nb, andere soorten, art. 3.10) en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde asbestsanering (vrijstellingsbesluit).

Conclusie

De beoogde sloop van de Rotondaschool en de realisatie van een Islamitisch Cultureel Centrum aan Maurikstraat 1 te Tiel zijn uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

Vervolgstap(pen)

- Er dient aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van huismus te worden uitgevoerd. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Afwezigheid van de huismus is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 15 mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond.
- Er dient aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger te worden uitgevoerd. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het vleermuisprotocol (NGB, 2017, in 2020 volgt een geactualiseerde versie). Afwezigheid van de verblijfplaatsen is aangetoond, als er tijdens vijf gerichte veldbezoeken in de periode 1 april t/m 30 september geen aanwezigheid kan worden aangetoond.
- Er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd om te bepalen of het planvoornemen niet leidt tot een verhoging van de stikstofdepositie in kwetsbare habitats binnen Natura2000 gebieden.

Te treffen maatregelen (algemene Zorgplicht)

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te bieden in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- De werkzaamheden bij voorkeur opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (medio maart t/m medio juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Indien dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden.

Literatuur

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- Beckers, C., 2019. Bestuur El Hassani moskee komt met ontwerp voor nieuwbouw in Tiel. De Gelderlander, 18 november 2019.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (raxon) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Diepenbeek, A., 1999. Veldgids Diersporen. KNNV Uitgeverij 5^e druk 2015, Zeist.

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Eulen, B., 2019. Nieuwe El Hassani Moskee van Tiel moet meer zijn dan een gebedshuis. De Gelderlander, 17 juli 2019.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Rijksoverheid, januari 2020. Handreiking woningbouw en AERIUS.

Vaak geraadpleegde websites

www.bij12.nl
www.gelderland.maps.arcgis.com
www.nationaalgeoregister.nl
www.ndff-ecogrid.nl
www.raxon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdierenvereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie B.V.,
ing. C.J. Blom (auteur)

ir. T.W.D. Schrader (collegiale toets)

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 2 Vervolgstappen Wet natuurbescherming

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46A - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Foto 1 Entree schoolgebouw

*Foto 2 Noordgevel
schoolgebouw*

*Foto 3 Zuidgevel
schoolgebouw*

Foto 4 Fietsenhok

Foto 5 Zuidgevel bijgebouw

Foto 6 Oostgevel bijgebouw

*Foto 7 Struweel tegen west-
gevel schoolgebouw*

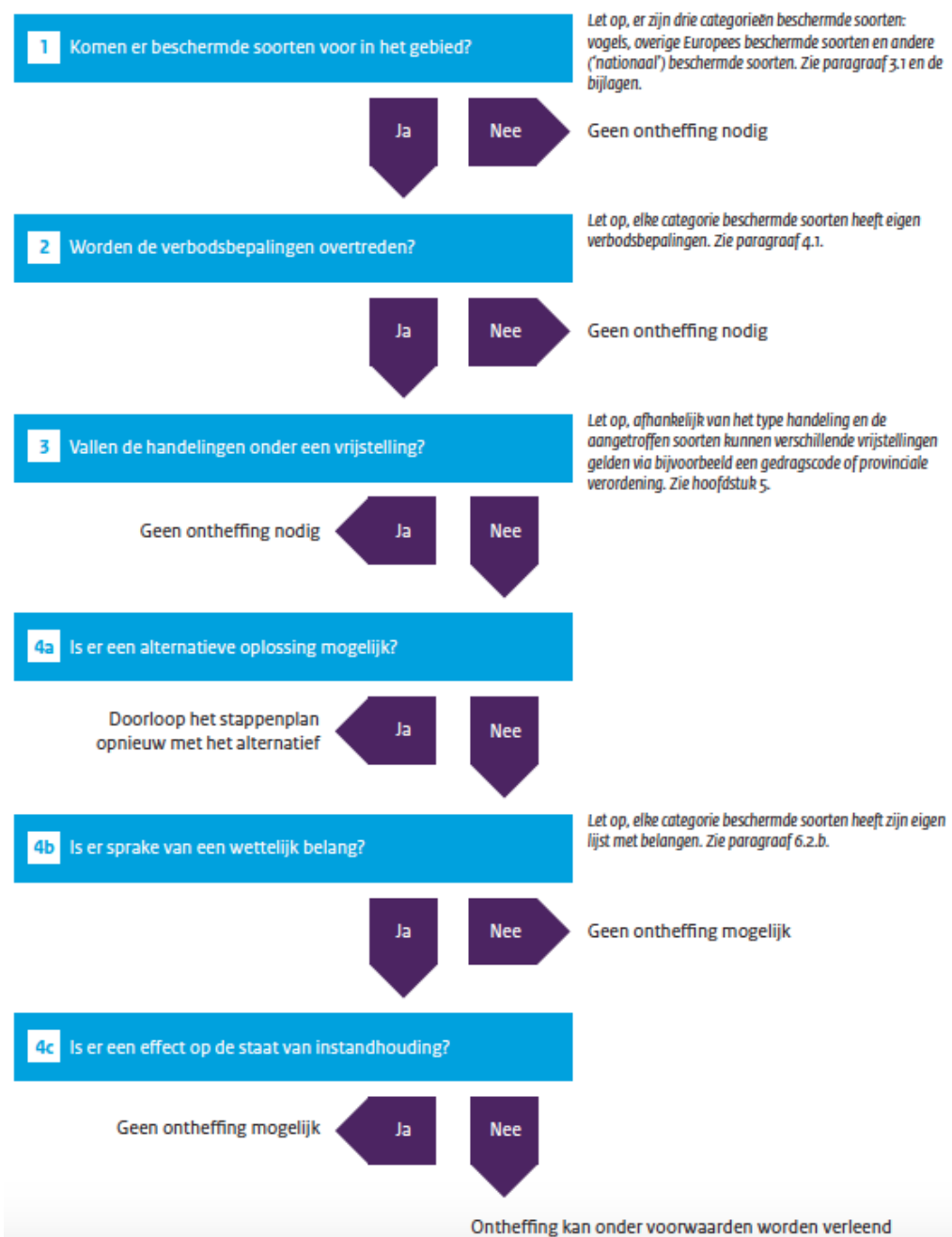
*Foto 8 Haag en gazon
westzijde planlocatie*

*Foto 9 Struweel en bomen
langs noordzijde plan-
locatie (Maurikstraat)*

Bijlage 2 Vervolgstappen Wet natuurbescherming

Indien uit het oriënterend onderzoek is gebleken dat effecten op beschermde soorten naar aanleiding van de beoogde ingreep niet uitgesloten zijn, dient een vervolgonderzoek te worden uitgevoerd. Uit dit vervolgonderzoek blijkt of desbetreffende soort aanwezig is en welke functie de planlocatie al dan niet heeft voor de soort. Middels onderstaand stappenplan, overgenomen uit 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van EL&I, wordt inzichtelijk gemaakt welke consequenties dit heeft voor het project.

Stap 4b. Is er sprake van een wettelijk belang?

Vogelrichtlijnsoort

In het kader van de Vogelrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergegeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.3, lid 4b).

- 4** Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
- a.** er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b.** zij is nodig:
 - 1°.** in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°.** in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°.** ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°.** ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°.** voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°.** om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c.** de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijnsoort

In het kader van de Habitatrichtlijn zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergegeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.8, lid 5b).

- 5** Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
- a.** er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b.** zij is nodig:
 - 1°.** in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°.** ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°.** in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°.** voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°.** om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c.** er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Ten aanzien van *Overige soorten* zijn een aantal belangen waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd. De beoogde ingreep/ontwikkeling dient een dergelijk belang te dienen (Schema 4b ja/nee). De belangen zijn onderstaand weergegeven (conform Wet natuurbescherming art. 3.10, lid 2).

- 2** Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.